

ENERGIANALYS

HSB BRF GULDBERGET

2022-12-07

HSB – där möjligheterna bor

ENERGIANALYSENS DELAR

1. FASTIGHET

Information om fastigheten och dess system, samt vilka förutsättningar som råder

2. DATA

Insamling av data som förbrukningsstatistik, driftskostnader, ytor och nyckeltal

3. PLATSBESÖK

Platsbesök genomförs för att inspektera fastigheten. Vid behov genomförs även intervjuer

4. ANALYS

Analys genomförs med syfte att identifiera skräddarsydda åtgärdsförslag

5. ÅTGÄRDER

Förslag på mindre och större åtgärder för vidare arbete för er bostadsrättsförening

FÖRUTSÄTTNINGAR & AVGRÄNSNINGAR

Förutsättningar

- I Energianalysen ingår den information HSB hade om föreningen på förhand exempel information från underhållsplanen och felanmälningar.
- Information samlas även in vid platsbesöket och genom intervjuer med representanter från föreningen.
- Resultatet är ett antal åtgärdsförslag som HSB rekommenderar föreningen att gå vidare med för att öka energieffektiviteten i föreningen.
- Föreslagna åtgärder är därmed tänkt att fungera som ett beslutsunderlag för föreningen.
- Samtliga åtgärdsförslag bygger på en ögonblicksbild från våra energiexperter och kräver fördjupningar för att bli säkra, både till effekt och kostnader.

Avgränsningar

- Inga avgränsningar

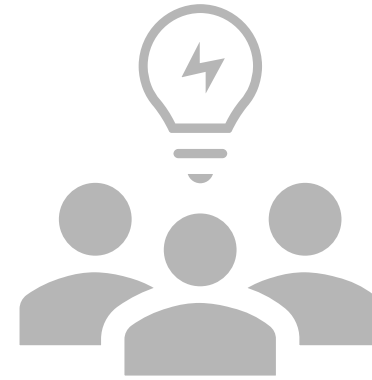
1. FASTIGHET

2. DATA

3. PLATSBESÖK

4. ANALYS

5. ÅTGÄRDER

HSB - där möjligheterna bor

Fastighet

HSB Brf Guldborget är en bostadsrättsförening på norra Guldheden i Göteborg. Föreningen äger och förvaltar fyra sexvåningshus byggda 1947. Husen rymmer 96 lägenheter fördelat jämnt på två- och trerumslägenheter.

Fastighetens skal och installationstekniska system

Klimatskal (Fasad, fönster, dörrar & tak)

Vatten

Värmesystem (Uppvärmning & varmvatten)

Luftbehandlingssystem (Ventilation)

Styr- och övervakningssystem

El & belysning

Bedömning

- Varje installationstekniska system bedöms inom 3 områden.
- Skalan är batteriets nivå där **grönt batteri** (fulladdat) är bäst och **rosa batteri** (lite laddat) är sämst.
- Bedömningen sker både ur tekniskt perspektiv, drift och förbrukning, platsbesöket samt vår kompetens och erfarenhet inom energiområdet.

Den generella bedömning ska ses som en guidning för varje installationstekniska system.

Generell bedömning

Energieffektivitet

Funktionalitet

Teknisk livslängd

Klimatskal

Fakta

Betongkonstruktion med tegelfasad och koppartak.

Aluminiumfönster som är av typ 2+1 från 1990

Planerat underhåll

Balkongrenovering med mindre fasadåtgärder påbörjad på ett av husen

Generell bedömning

Energieffektivitet

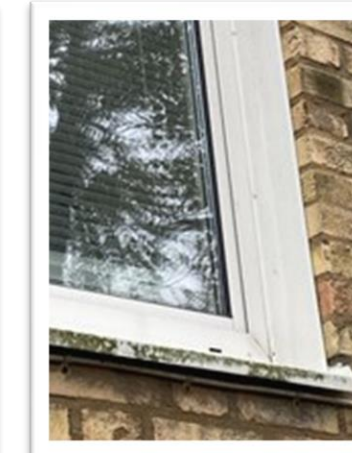
Funktionalitet

Teknisk livslängd

Förslag

- Tilläggsisolera vindarna.
- Se över möjligheten att tilläggsisolera fasad på kommande hus
- Se över tätninglistor, byt vid behov
- Vid framtida fönsterbyte beakta energieffektivitet

🔹 Vatten

Fakta

4 vattenmätare totalt. En i varje fastighet.
Två olika mätarabonnemang
Varmvatten via fjärrvärme.

Planerat underhåll
Byte av VVC pumpar 2035

Generell bedömning

Energieffektivitet

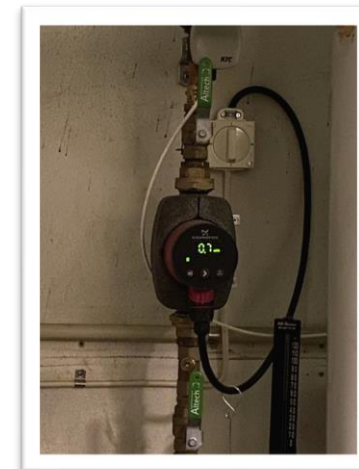
Funktionalitet

Teknisk livslängd

Förslag

- Börja med månadsavläsning för att upptäcka framtida läckor snabbt.
- Skaffa ett mätare abonnemang istället för två

🏠 Värmesystem

Fakta

Fjärrvärmesystem med anslutning mot Göteborg Energi på Lövs kogsgatan 14. Kulvert och värmeväxlare till övriga byggnader. Nya termostatventiler och injustering 2018.

Planerat underhåll
Ingenting i närtid.

Generell bedömning

Energieffektivitet

Funktionalitet

Teknisk livslängd

Förslag

- Isolera de värmeväxlare som är oisolerade idag
- Se över möjligheten att direktansluta alla byggnader med fjärrvärme

Luftbehandlingsystem

Fakta

Självdrag i samtliga lägenheter.
Friskluft via väggventiler

Planerat underhåll
OVK 2024

Generell bedömning

Energieffektivitet

Funktionalitet

Teknisk livslängd

Förslag

- Informera medlemmar om vikten av att inte stänga friskluftsventiler och att hålla dem rena.
- Utred möjligheten att bygga om till frånluftssystem med återvinning.

Styr- och övervakningsystem

Fakta

I samtliga fastigheter finns en Albelko-DUC som är uppkopplad till ett överordnat styrsystem Arrigo.

ECO-Guards är integrerat för att hålla rumsbörvärde på 21-22 grader.

Planerat underhåll

Byte av Styr/Reglerenhet 2029

Generell bedömning

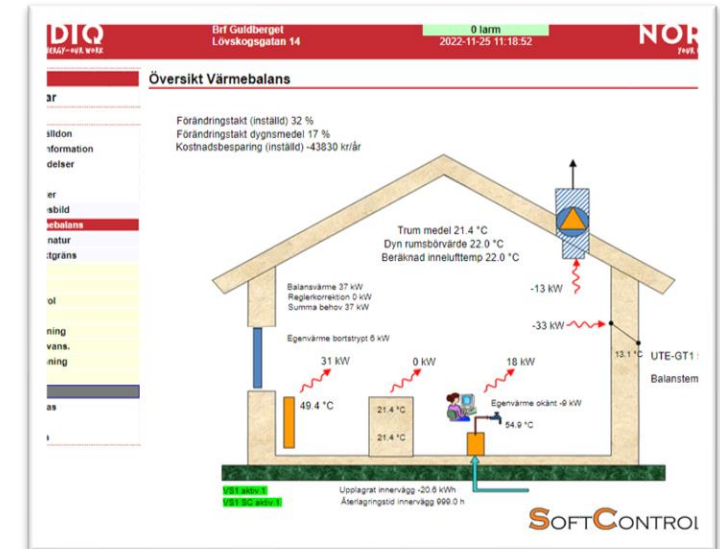
Energieffektivitet

Funktionalitet

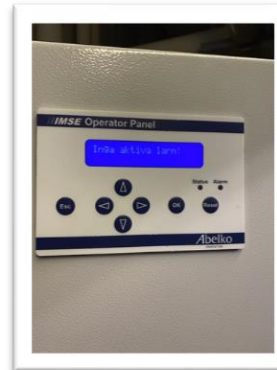
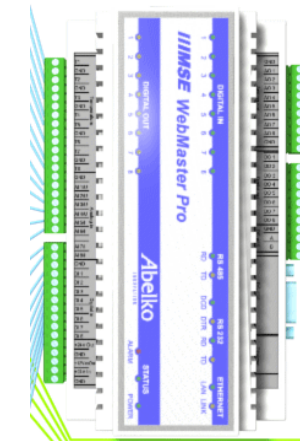

Teknisk livslängd

Förslag

- Styrsystemet driftas av Nordiq Energy. Gå igenom avtalet i styrelsen och se vad som ingår. Ex driftmöte, rapporter larmhantering.
- Utse någon ansvarig i styrelsen som ansvarar för optimeringsarbetet.

⚡ El & belysning

Fakta

Till stor del lysrörsarmaturer i källare och allmänna utrymmen.

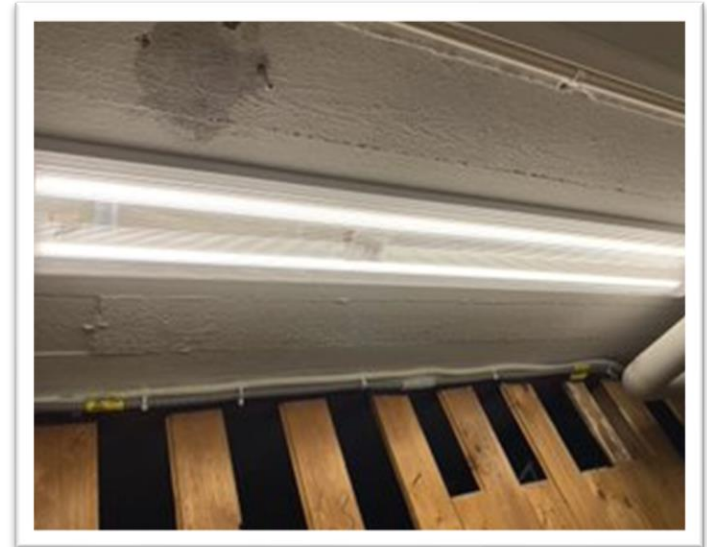
Planerat underhåll
Utebelysning 23/24

Generell bedömning

Energieffektivitet

Funktionalitet

Teknisk livslängd

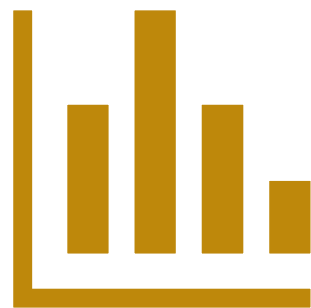
Förslag

- Byt ut lysrörsarmaturer mot LED. OBS förbud införs 2023 mot ny tillverkning av viss typ av belysning.
- Vid byte anpassa styrning av belysningen efter utrymmet.
- Utred möjligheten att installera solceller

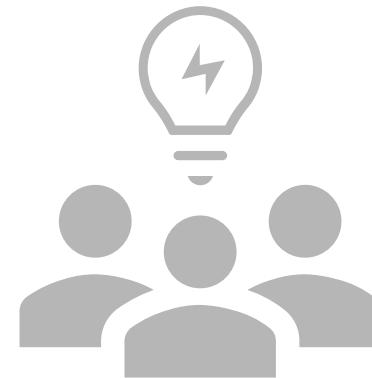
1. FASTIGHET

2. DATA

3. PLATSBESÖK

4. ANALYS

5. ÅTGÄRDER

Data

Förbrukning och kostnader

- För att få en sådan korrekt bild av föreningens förbrukning och energikostnader har data samlats in avseenden el, vatten och värme.

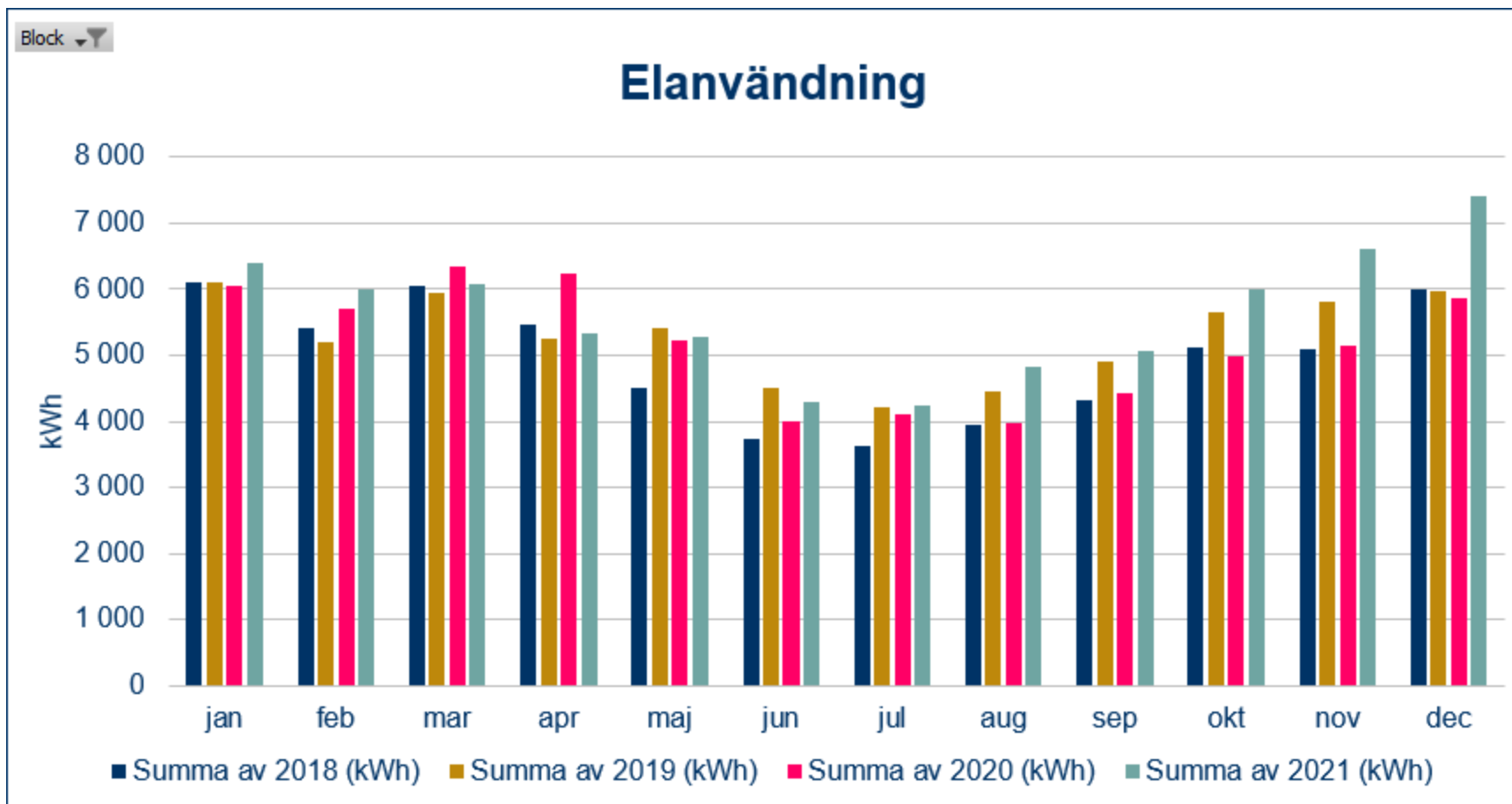
Ytor

- Ytor har även samlats in för att skapa relevanta jämförelser inom föreningens olika ytor och byggnader.

Felanmälningar

- Vi har även genomlyst föreningens senaste felanmälningar gällande områden inom energi.

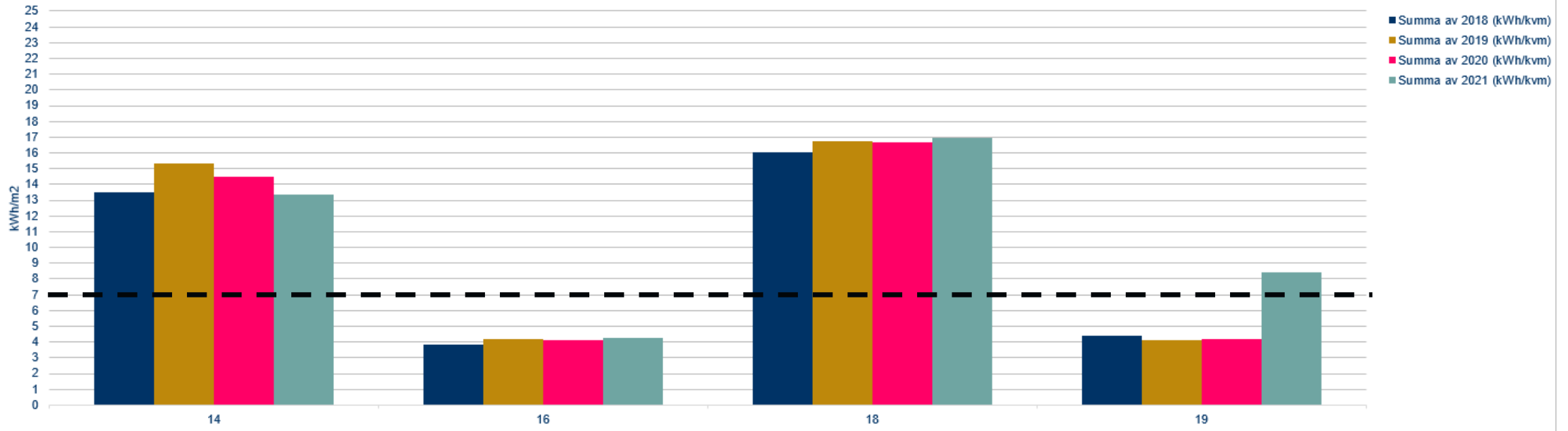

Kommentar
2021 ser elanvändning ut att ha ökat.

Summa av 2018 (kWh/kvm)   Summa av 2019 (kWh/kvm)   Summa av 2020 (kWh/kvm)   Summa av 2021 (kWh/kvm)

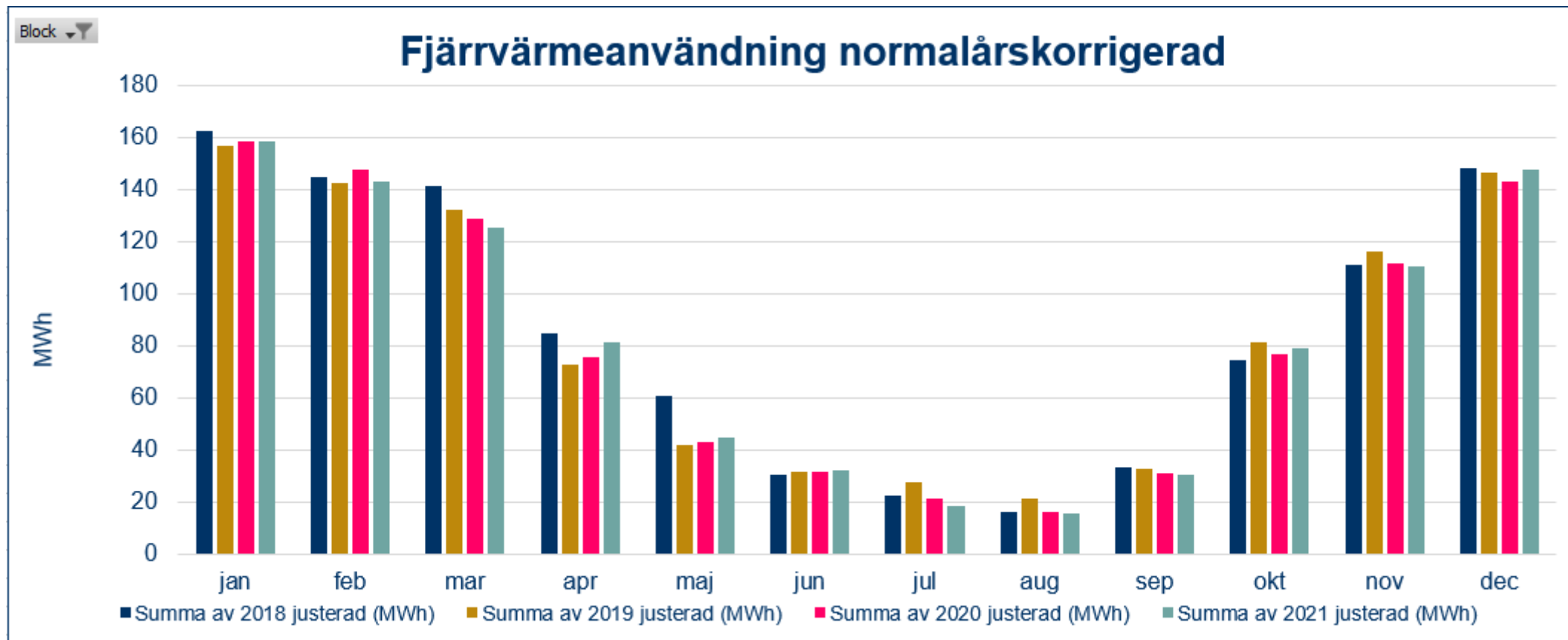
Elanvändning nyckeltal

Kommentar

Svartstreckad linjen 7 kWh/m² är liknande fastigheter enligt Repab

Fjärrvärme

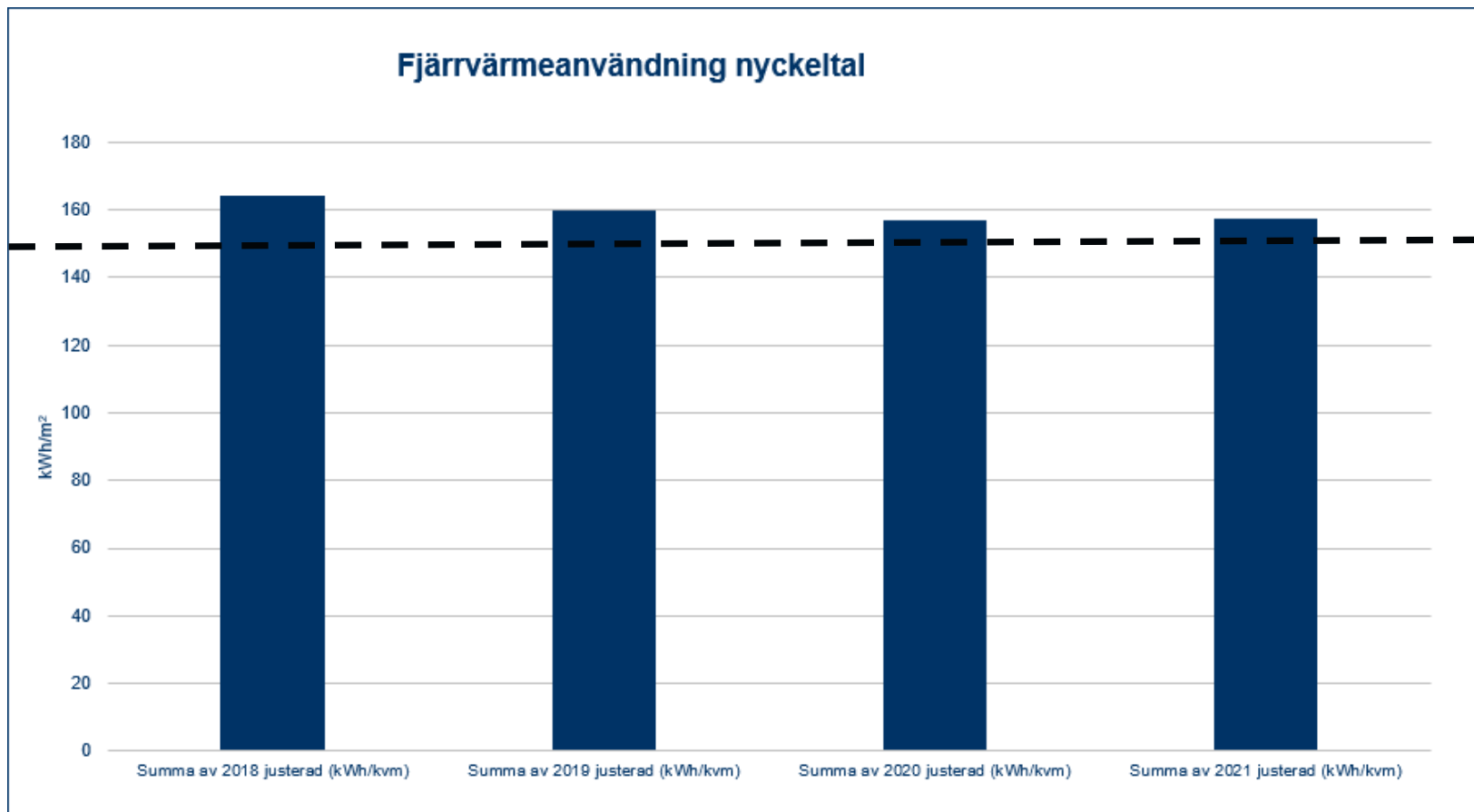

Kommentar

Fjärrvärmeanvändningen har gått ned ca 40 MWh sedan 2018

Fjärrvärme

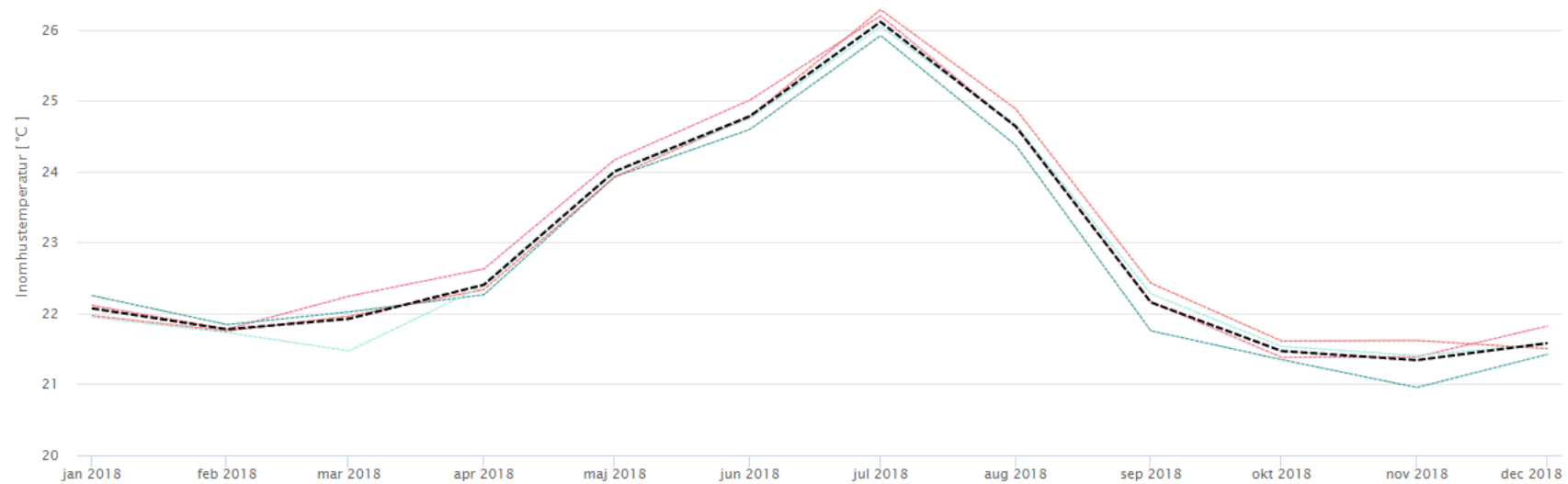

Kommentar

Svartstreckad linje vid 152 kWh/m², är liknande fastigheter enligt Repab.

MEDELTEMPERATUR 2018

Markerade serier

Lövskogsgatan 14

Högsta värde: 26,19 °C
Lägst värde: 21,38 °C
Medelvärde 22,96 °C

Lövskogsgatan 19

Högsta värde: 25,91 °C
Lägst värde: 20,95 °C
Medelvärde 22,72 °C

Lövskogsgatan 18

Högsta värde: 26,28 °C
Lägst värde: 21,50 °C
Medelvärde 22,92 °C

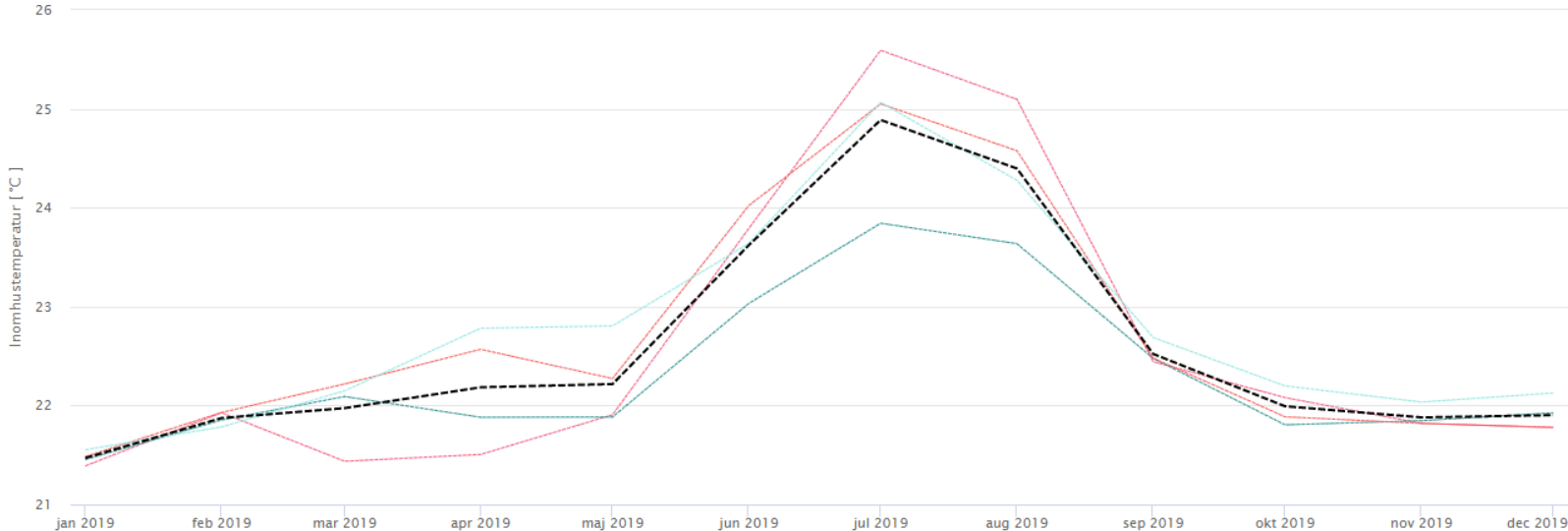
Lövskogsgatan 16

Högsta värde: 26,04 °C
Lägst värde: 21,40 °C
Medelvärde 22,81 °C

Exportera

MEDELTEMPERATUR 2019

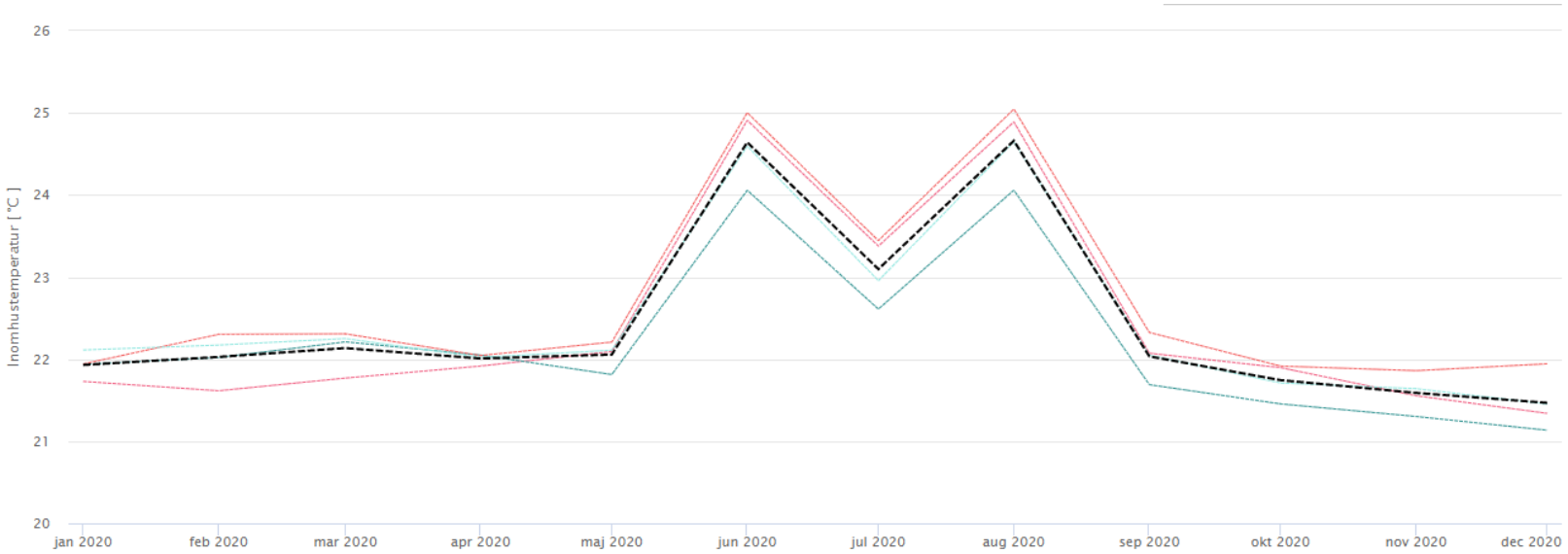

Markerade serier

<p>Lövskogsgatan 14 —</p> <p>Högsta värde: 25,59 °C Lägsta värde: 21,39 °C Medelvärde 22,56 °C</p>	<p>Lövskogsgatan 19 —</p> <p>Högsta värde: 23,84 °C Lägsta värde: 21,45 °C Medelvärde 22,31 °C</p>	<p>Lövskogsgatan 18 —</p> <p>Högsta värde: 25,05 °C Lägsta värde: 21,48 °C Medelvärde 22,67 °C</p>	<p>Lövskogsgatan 16 —</p> <p>Högsta värde: 25,07 °C Lägsta värde: 21,55 °C Medelvärde 22,76 °C</p>	<p>Exportera</p>
---	---	---	---	------------------

MEDELTEMPERATUR 2020

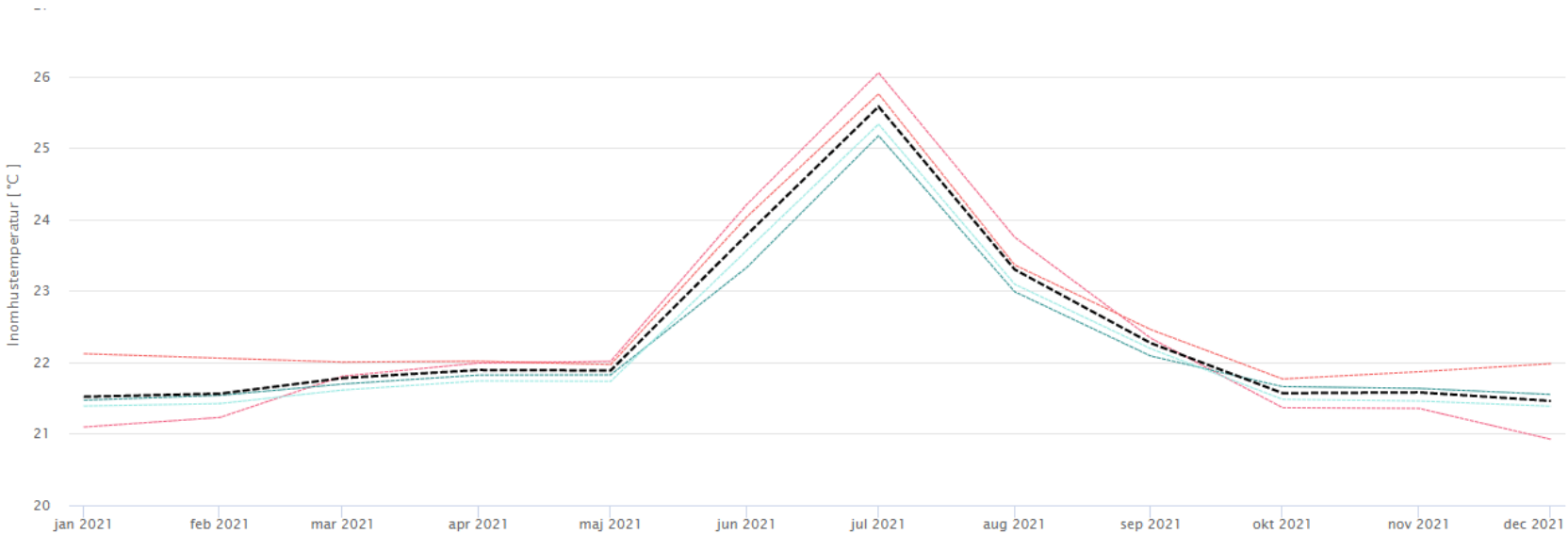

Markerade serier

<p>Lövskogsgatan 14 —</p> <p>Högsta värde: 24,91 °C Lägsta värde: 21,34 °C Medelvärde 22,43 °C</p>	<p>Lövskogsgatan 19 —</p> <p>Högsta värde: 24,06 °C Lägsta värde: 21,13 °C Medelvärde 22,19 °C</p>	<p>Lövskogsgatan 18 —</p> <p>Högsta värde: 25,05 °C Lägsta värde: 21,86 °C Medelvärde 22,69 °C</p>	<p>Lövskogsgatan 16 —</p> <p>Högsta värde: 24,65 °C Lägsta värde: 21,45 °C Medelvärde 22,48 °C</p>	<p>Exportera</p>
---	---	---	---	------------------

MEDELTEMPERATUR 2021

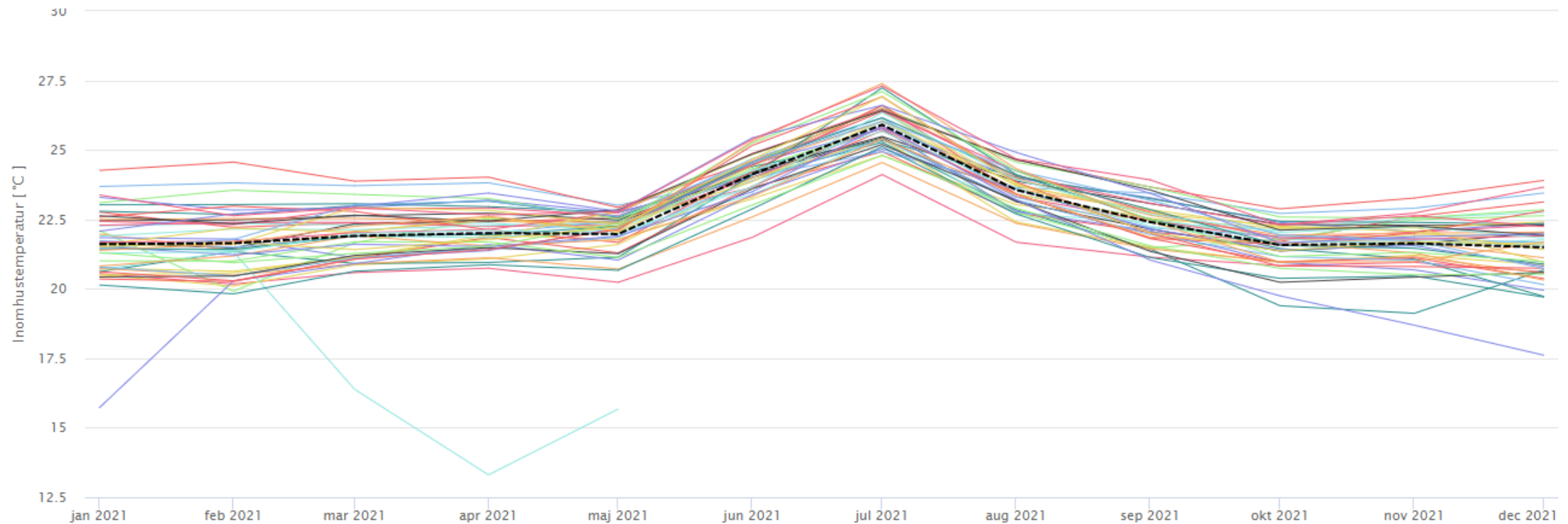

Markerade serier

<p>Lövs kogsgatan 14 —</p> <p>Högsta värde: 26,05 °C Lägsta värde: 20,92 °C Medelvärde 22,34 °C</p>	<p>Lövs kogsgatan 19 —</p> <p>Högsta värde: 25,17 °C Lägsta värde: 21,47 °C Medelvärde 22,23 °C</p>	<p>Lövs kogsgatan 18 —</p> <p>Högsta värde: 25,75 °C Lägsta värde: 21,77 °C Medelvärde 22,61 °C</p>	<p>Lövs kogsgatan 16 —</p> <p>Högsta värde: 25,33 °C Lägsta värde: 21,38 °C Medelvärde 22,20 °C</p>	<p>Exportera</p>
--	--	--	--	------------------

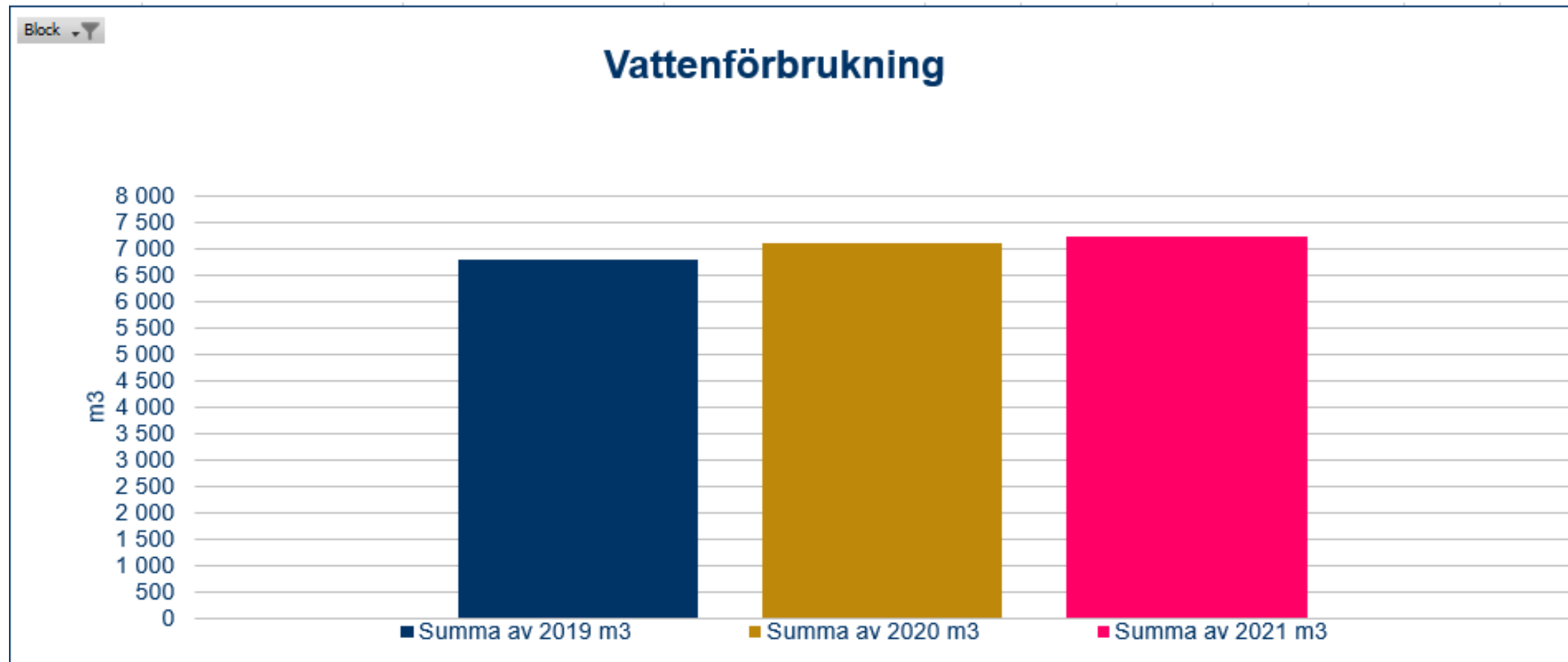

SAMTLIGA LÄGENHETER 2021

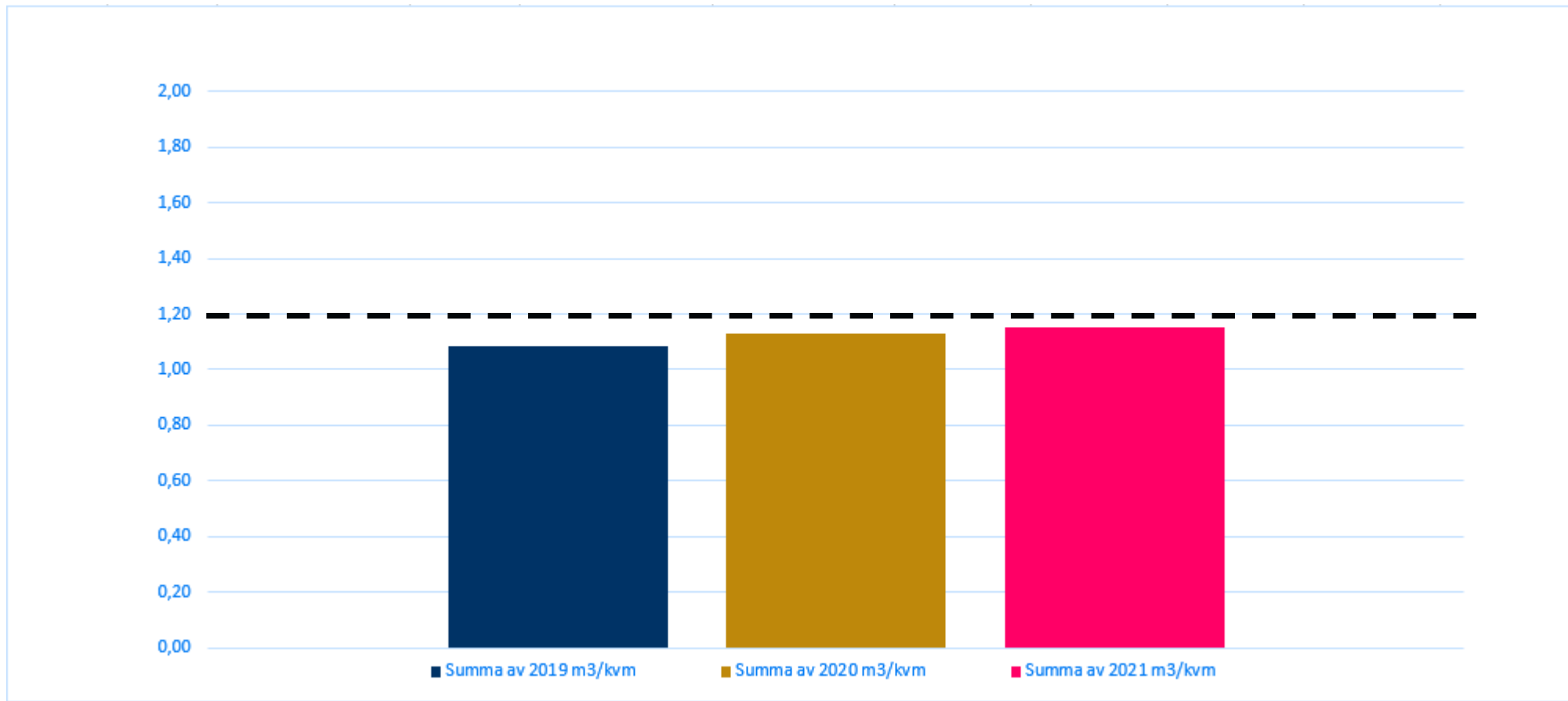
Vatten

Kommentar
Vattenförbrukningen har ökat 2019-2021

Vatten

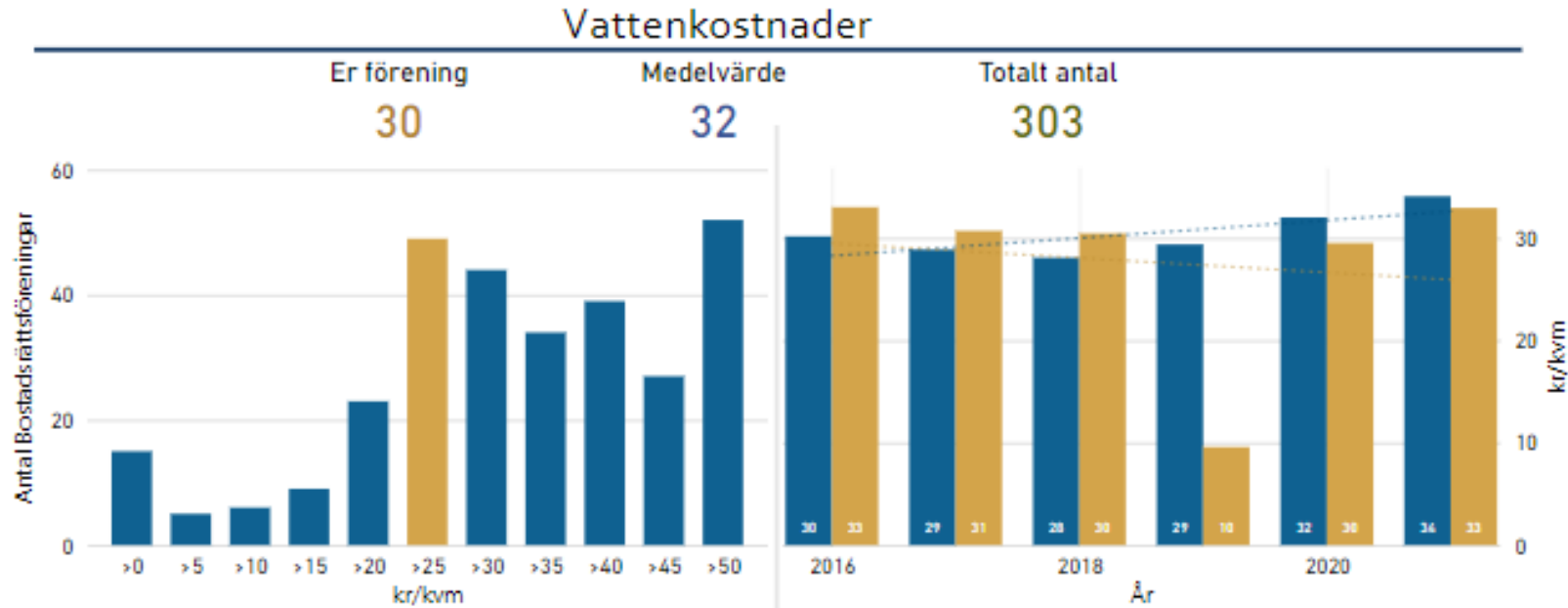

Kommentar Svartstreckad linje är referensvärde på 1,2 m³/m²

Vattenkostnad

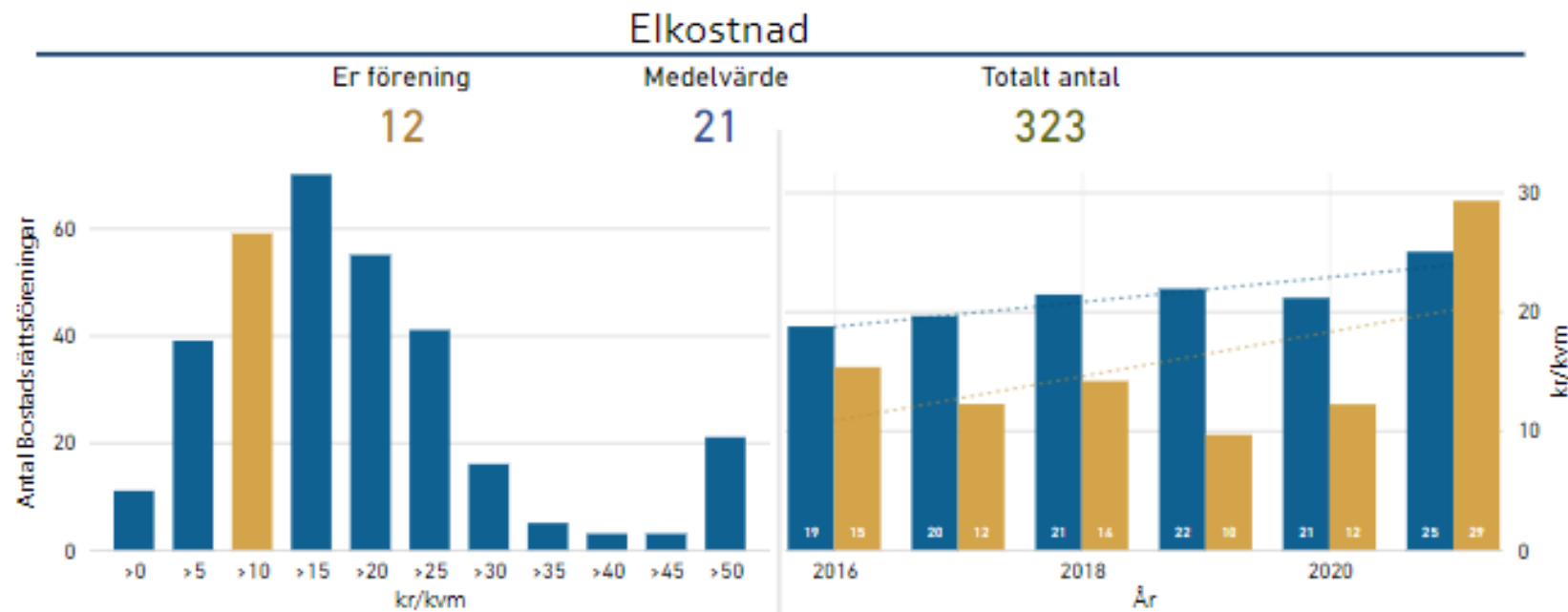
I det vänstra diagrammet visar den gula stapeln er förenings nyckeltal i jämförelse med andra föreningar som har de blåa staplarna.

Det högra diagrammet visar en flersårsöversikt där er förening är den gula stapeln och de blåa staplarna är genomsnittet för varje år. De streckade linjerna visar om trenden går uppåt, neråt eller är stabil.

- Detta nyckeltal visar hur många kr/kvm boarea och lokalarea som ni betalar för vattenkostnader. Precis som med elkostnader kan detta ibland vara lite svårtolkat. Vattenkostnader skiljer sig nämligen en hel del mellan olika leverantörer (kommuner) och därför kan en högkostnad ha sin förklaring i att den kommun som er bostadsrättsförening ligger i har en högre taxa på vatten.
- En hög kostnad kan dock innebära att ni har ett felaktigt avtal och bör alltid undersökas mer noggrant. Ett tips kan också vara att lyfta vattenförbrukning med era medlemmar.

Elkostnad

I det vänstra diagrammet visar den gula stapeln er förenings nyckeltal i jämförelse med andra föreningar som har de blåa staplarna.

Det högra diagrammet visar en flerårsöversikt där er förening är den gula stapeln och de blåa staplarna är genomsnittet för varje år.

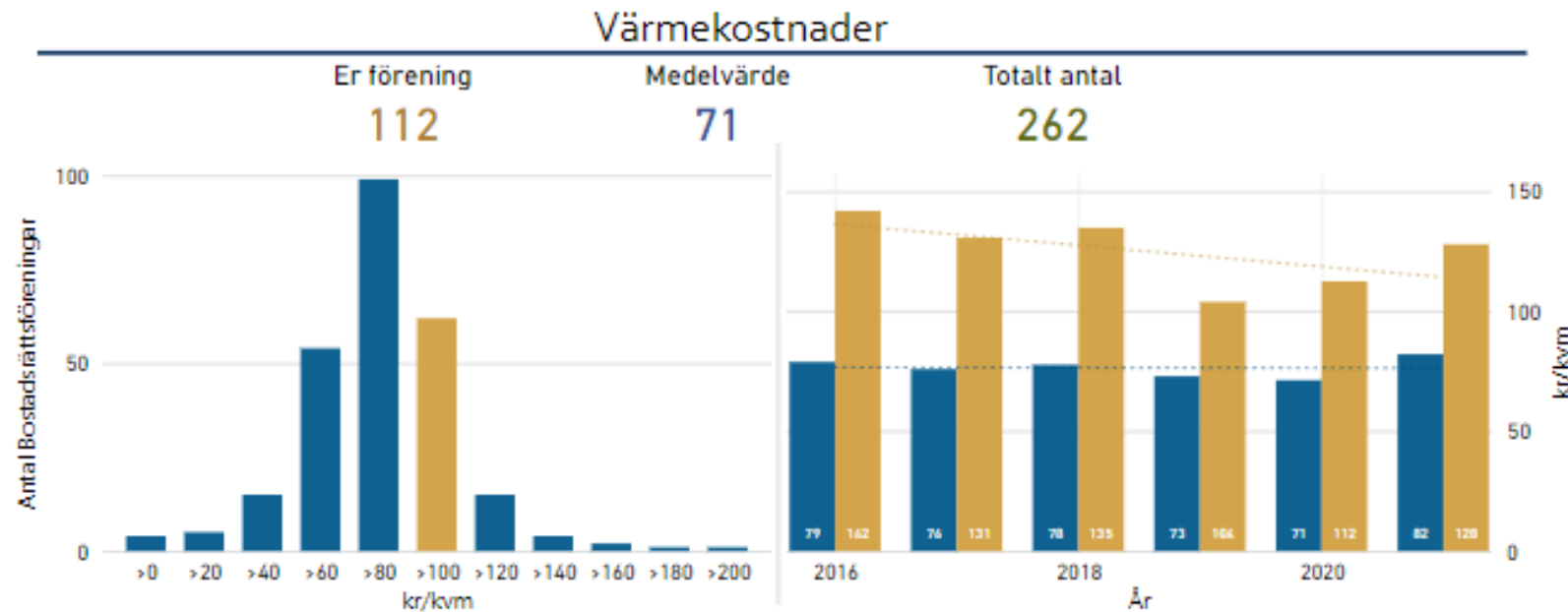
De streckade linjerna visar om trenden går uppåt, neråt eller är stabil.

- Detta nyckeltal visar hur mycket pengar er förening lägger på elkostnader/kvm boarea och lokalarea i jämförelse med andrabostadsrättsföreningar. Nyckeltalet är bra att ha koll på men ger inte hela sanningen. Detta eftersom olika föreningar har olika upplägg.
- Vissa har så kallad IMD vilket betyder att föreningen betalar all hushållsel och debiterar ut detta till medlemmarna. Nyckeltalet tar hänsyn till detta men ibland stämmer inte den utdebiterade elen överens med den faktiska kostnaden, vilket gör att elkostnaden som visas här blir felaktig. Andra föreningar kan ha direktverkande el vilket gör att elkostnaderna skenar i jämförelse med andra. Det bästa sättet att följa upp elkostnader är att titta på faktisk förbrukning.

Värmekostnad

I det vänstra diagrammet visar den gula stapeln er förenings nyckeltal i jämförelse med andra föreningar som har de blåa staplarna.

Det högra diagrammet visar en flerårsöversikt där er förening är den gula stapeln och de blåa staplarna är genomsnittet för varje år. De streckade linjerna visar om trenden går uppåt, neråt eller är stabil.

- Detta nyckeltal visar hur många kr/kvm boarea och lokalarea som er förening betalade i värmekostnad.
- Ett högt utfall är en indikation på att ni kan spara pengar genom energieffektiviseringar.

Felanmätningar

Under perioden 2021-01-01 till 2022-10-31 har ca 240 st felanmätningar rapporterats för föreningen.

Följande sökord som är relevanta inom området Energi återkommer i ca antal felanmätningar:

- Värme (5 st)
- Kallt (3 st)
- Ventilation (1 st)
- Fönster (6 st)
- Varmvatten (5 st)

Sammanfattning om data

- Hög värmeanvändning och kostnad jämfört med liknande fastigheter
- Relativt normal el och vattenanvändning jämfört med liknande fastigheter
- Relativt få felanmälningar inom området

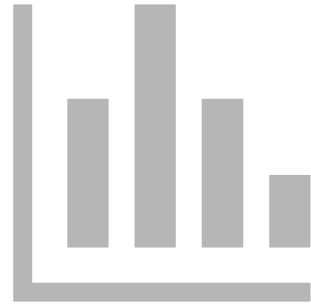
Förslag

- Utse energiansvarig i styrelsen
- Utbilda medlemmarna och styrelse i energieffektivt beteende

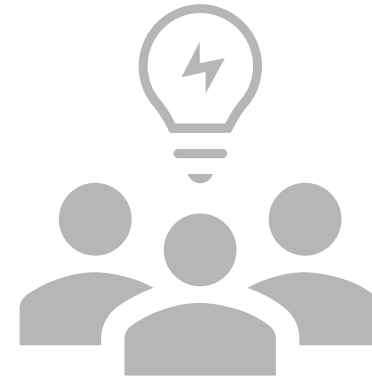
1. FASTIGHET

2. DATA

3. PLATSBESÖK

4. ANALYS

5. ÅTGÄRDER

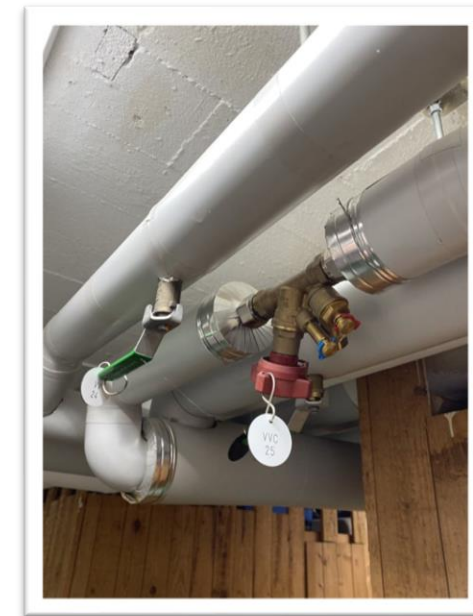
Platsbesök

Platsbesöket utfördes 24 oktober 2022.

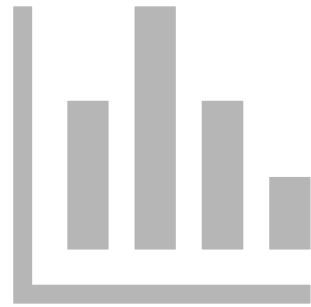
Närvarande från HSB Göteborg var Energiexperterna Johanna Leijon och Johannes Gäskeby samt fastighetsskötare Martin Lepik.

Intervju med styrelsemedlemmar från HSB Brf Guldborget skedde i oktober månad 2022.

1. FASTIGHET

2. DATA

3. PLATSBESÖK

4. ANALYS

5. ÅTGÄRDER

Analys

När energiexperter har samlat in data från system och fastigheten och sammanställt dessa genomförs en analys.

Fokus i analysen är att identifiera områden - där insatser som bedöms ha god effekt och samtidigt är ekonomiskt försvarbara.

Målet med analysen är att komma fram till skräddarsydda åtgärdsförslag både mindre och större inom de områden som är identifierade.

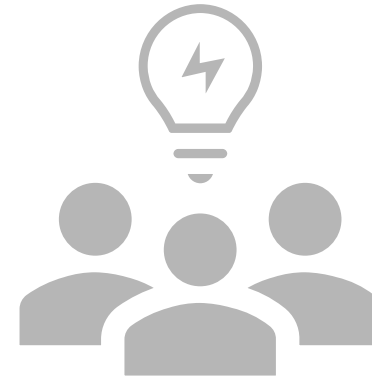
1. FASTIGHET

2. DATA

3. PLATSBESÖK

4. ANALYS

5. ÅTGÄRDER

Sammanställning analysunderlag

- Tilläggsisolera vindarna.
- Se över möjligheten att tilläggsisolera fasad på kommande hus
- Se över tätningslistor, byt vid behov
- Vid framtida fönsterbyte beakta energieffektivitet

- Börja med månadsavläsning för att upptäcka framtida läckor snabbt.
- Skaffa ett mätare abonnemang istället för två

- Isolera de värmepumpar som är oisolerade idag
- Se över möjligheten att direktansluta alla byggnader med fjärrvärme

- Informera medlemmar om vikten av att inte stänga friskluftsventiler och att hålla dem rena.
- Utred möjligheten att bygga om till frånluftssystem med återvinning.

- Styrsystemet driftas av Nordiq Energy. Gå igenom avtalet i styrelsen och se vad som ingår. Ex driftmöte, rapporter larmhantering.
- Utse någon ansvarig i styrelsen som ansvarar för optimeringsarbetet.

- Byt ut lysrörsarmaturer mot LED. OBS förbud införs 2023 mot nyttillverkning av viss typ av belysning.
- Vid byte anpassa styrning av belysningen efter utrymmet.
- Utred möjligheten att installera solceller

- Utse energiansvarig i styrelsen
- Utbilda medlemmarna och styrelse i energieffektivt beteende

Mindre åtgärder

- Utse energiansvarig i styrelsen
- Utbilda medlemmarna och styrelse i energieffektivt beteende
- Börja med månadsavläsning på vattenmätarna för att upptäcka framtida läckor snabbt.
- Skaffa ett mätare abonnemang istället för två
- Informera medlemmar om vikten av att inte stänga friskluftsventiler och att hålla dem rena.
- Isolera de värmepumpar som är oisolerade idag
- Utse någon ansvarig i styrelsen som ansvarar för optimeringsarbetet.

Åtgärdsförslag 1 – Tilläggsisolera vindarna

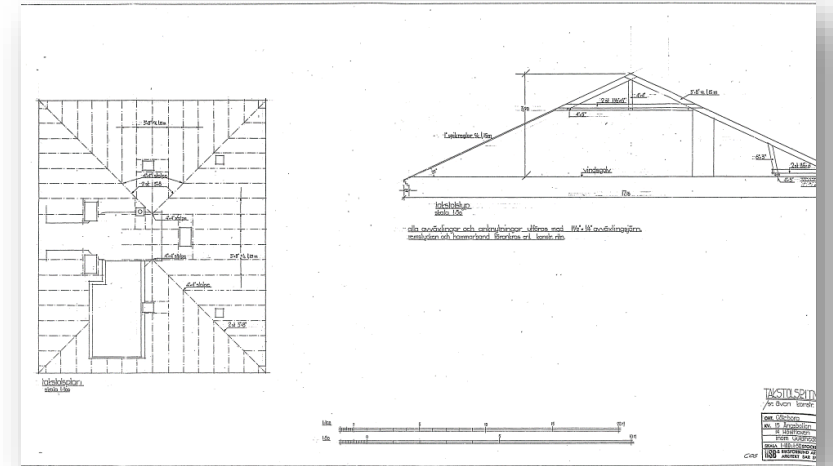
Beskrivning: Det råder energiläckage på vindarna. Genom förbättrad isolering kan detta minska.

Mål: Minska värmeförlusten genom förbättrad tilläggsisolering av vindarna.

Kostnad: ca 300 000 kr (ex moms)

Besparing: ca 50 000 kWh/år – ca 39 000 kr/år (ex moms)
(motsvarar ca 5 % av värmeanvändningen)

Rak pay off: ca 6,5 år

Alla åtgärdsförslag är baserade på grova uppskattningar och ska ses som guidning i ert vidare arbete.

HSB – där möjligheterna bor

Åtgärdsförslag 3 – LED belysning

Beskrivning: Byta ut 74 lysrörsarmatur till LED

Mål: Minska energianvändningen för belysningen och vid projektering kan man minska antalet lysrörsarmaturer

Kostnad: ca 125 000 kr (ex moms)

Besparing: ca 7 000 kWh/år – ca 7000 kr/år (ex moms)

Rak pay off: 17,5 år

Fördelar: bättre ljusutbyte med LED armaturer vilket medför att färre armaturer krävs. Minskade underhållskostnader.

Alla åtgärdsförslag är baserade på grova uppskattningar och ska ses som guidning i ert vidare arbete.

HSB – där möjligheterna bor

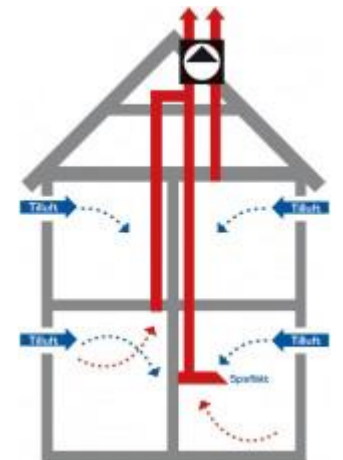
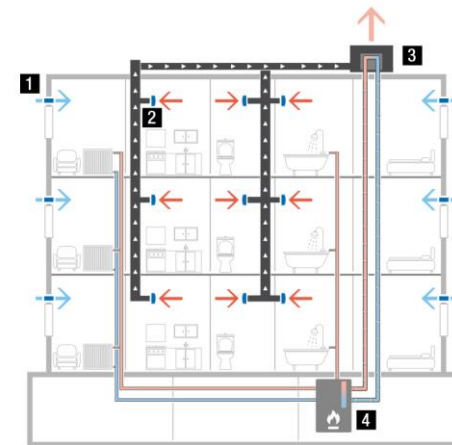
Åtgärdsförslag 4 – installera FX ventilation

Beskrivning: Installera frånluftsfläktar i varje hus och frånluftsvärmepump.

Mål: Förbättrad ventilation och inomhusklimat och återvinning av värmen i frånluften

Kostnad: ca 15 000 000 kr (ex moms)

Fördelar: Förbättrad ventilation med fuktbortförelse och fullgod luftutväxling. Värmen i frånluften tas tillvara och tillförs till värmesystemet.

Alla åtgärdsförslag är baserade på grova uppskattningar och ska ses som guidning i ert vidare arbete.

HSB – där möjligheterna bor

Åtgärdsförslag 5 – solceller

Beskrivning: Installera solceller på taken, alternativt köp andelar i solcellspark.

Mål: Minska mängden köpt el och producera/köp solel.

Kostnad: ca 750 000 kr (ex moms) (30 st solpaneler per huskropp)

Besparing: ca 43 000kWh, 43 000 kr/år (ex moms)

Rak pay off: ca 17 år

Alla åtgärdsförslag är baserade på grova uppskattningar och ska ses som guidning i ert vidare arbete.

HSB – där möjligheterna bor

HSB – där möjligheterna bor

Frågor?

HSB – där möjligheterna bor

HSB – där möjligheterna bor

Tack för att ni har lyssnat!

Johanna Leijon
Energiexpert
johanna.leijon@hsb.se
010-442 22 40

Johannes Gäskeby
Driftingenjör
johannes.gaskeby@hsb.se
010-442 23 72

HSB – där möjligheterna bor